

Xe Vergadering van de Vereeniging
VAN
Nederlandsche Tandartsen
gehouden 11 en 12 Juli 1908 te Utrecht.

HUISHOUDELIJK DEEL.

1ste dag Zaterdag 11 Juli.

De Voorzitter opent om ongeveer 8½ uur de vergadering in Hôtel Bellevue te Utrecht. Hij heet ons allen welkom en constateert met genoegen de groote opkomst. Reeds aanstonds geeft hij 't woord aan den Secretaris ter voorlezing der notulen en ingekomen stukken, waaronder een schrijven van den heer Reijntjes uit Leeuwarden, waarin hij zijn lidmaatschap opzegt. Besloten wordt reeds heden avond een gedeelte van 't Huishoudelijk programma af te doen. De Voorzitter, tevens afgevaardigde in de Congrescommissie, geeft eenige inlichtingen omtrent 't te houden Congres in 1909. Hij wekt de leden op vooral hunne medewerking aan dit eerste Congres te verleen.

Aan de orde is dan 't voorstel van 't Bestuur, op voorstel van de Congrescommissie, om f 100.— te storten in 't Garantiefonds voor dit Congres.

Naar aanleiding van dit voorstel ontpint zich een debat tusschen de heer de Cock Rouaan en den Voorzitter, over de wenschelijkheid van 't houden van een dergelijk Congres.

De eerste spreker ziet er geen heil in, vooral daar de kosten van de leden gevegd te groot zijn; hem is de stichting van „één Vereeniging”, waarvan ieder Lid kan zijn liever.

Indien daartoe eene poging gewaagd wordt, zal hij aanstonds zijne hulp toezeggen.

De Voorzitter is 't niet geheel met hem eens. Een Congres brengt altijd kosten mede, en of 't nut kan stichten, dat is slechts van ons zelf afhankelijk. Bij flinke medewerking behoeft 't nut heelemaal niet problematisch te zijn.

De discussie over dit onderwerp wordt gesloten, nadat de Secretaris nog gezegd heeft, dat 't in de bedoeling van de Commissie ligt, ook tijd af te zonderen voor de „Standbelangen”. De medestanders van den heer Cock Rouaan kunnen ook op het Congres voor hunne denkbeelden pleiten.

Het garantiefonds van f 100.— voor onze vereeniging wordt met algemeene stemmen gevoteerd.

Aan de orde komt dan eene kleine wijziging van art. 28 H. R. op voorstel van den Penningmeester. Het laatste deel van dit art. zal in 't vervolg luiden: „Hij is *verplicht* jaarlijks inzage te nemen van de boeken, en de gelden te contrôleren.”

Met algemeene stemmen wordt deze wijziging goedgekeurd.

Na afhandeling van dit huishoudelijk gedeelte komt aan de orde de installatie van de nieuwe leden de heeren:

C. J. Prins uit Apeldoorn.
 J. J. Griffijn „ Rotterdam.
 H. Huisinga „ Rotterdam.

Met de gebruikelijke rede van den Voorzitter worden genoemde heeren in ons midden opgenomen.

De vergadering die bijgewoond werd door de volgende leden: Klinkhamer, Fuyt, Frenkel, Kolde-wijn, Mevr. de Bouvé—Esser, Mej. Roozen-

daal, J. Salomons, Schöneward, Woronick, Hofkamp, Addinga, Huisinga, Griffijn, Switters, v. d. Hoorn, Bleys, de Cock Rouaan, Makkink, Mink Schol, van Nieuwenhoven Helbach, v. d. Linde, J. C. Prins, C. J. Prins—Upmeijer, en de gasten v. d. Linde v. Sprankhuizen, Bakker, Michaëlis en Boerma, gaat daarna over tot 't wetenschappelijk deel.

2de dag, Zondag 12 Juli 1908.

Ongeveer 10 uur opent de Voorzitter de vergadering in 't Tandheelkundig Instituut. Behalve de leden, die den vorigen avond aanwezig waren, is nog present 't Lid van der Voort, en de gasten Mej. Sanders, en Mej. van Doorn.

Na beëindiging der demonstraties en na de lunch wordt $\pm 2\frac{1}{2}$ uur de vergadering nog even hervat, om eenige vragen die te berde gebracht waren te beantwoorden; waarna de Voorzitter de vergadering sluit.

W. C. KOLDEWIJN, *Secretaris.*

Verslag van 't Wetenschappelijk Gedeelte.

De Heer F u i j t erlangt eerst het woord om te spreken over „*Expansie*” en zegt ongeveer het volgende:

M. H.

Met het oog op het wetenschappelijke, dat overigens van avond nog ter tafel zal worden gebracht, zie ik mij verplicht mijn voordracht wat in te krimpen. Toch zal ik trachten U een duidelijk beeld te vormen van een onderdeel der orthodontie: de expansie. In zeer veel gevallen moeten wij bij het regelen der tanden de expansie in toepassing brengen; het is daarom van groot gewicht deze kaakverwijding in

Thronella Handwijk

horealf jaar

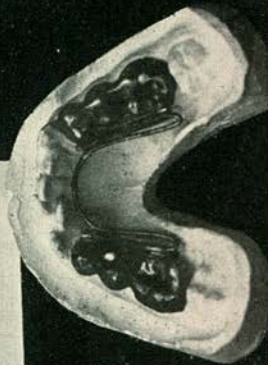
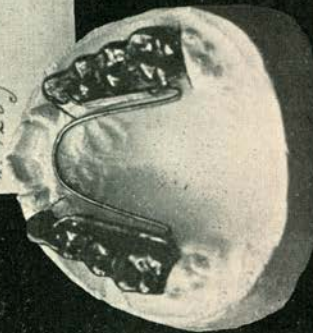
27. Jaar.

Aanw. der Regulatie.

Einde

n: 1289

Dr. J. B. G. K.

den kortst mogelijken tijd op de meest afdoende wijze tot stand te brengen. De tot nu toe daarvoor gebruikte apparaten zijn echter te onoordeelkundig geconstrueerd en zijn vaak zoo groot in omvang, dat zij den patiënt bij het dragen hinderlijk zijn. Wij kennen de apparaten van Coffin, Case, Angle, Heydenhaus, Jung en als mooiste van allen dat van Ainsworth. Met al deze apparaten kan men echter niet bereiken, wat men wenscht, daar de expansie bij de meeste hiervan in parallele richting plaats heeft. Daarbij is het dragen van dwarsstangen in den mond voor den patient uiterst bezwaarlijk. Aangezien het er bij het uit elkaar brengen der kaakhelften in bijna alle gevallen in hoofdzaak om te doen is om de canini en praemolaren verder van elkaar te brengen, dan de molaren, moeten wij bij de constructie van ons apparaat daarmede rekening houden.

Onderstaand apparaat, waarvan de werking uit de teekening duidelijk is na te gaan werd reeds een tiental jaren op het Instituut beproefd en ik mag zeggen dat er de meest schitterende resultaten mee werden verkregen.

Naarmate de expansie noodig is, overkapt men de canini, praemolaren en desnoods nog de eerste molaren. Men brengt aan de binnenzijde der kappen een halve buis aan, waarvan de open kant naar het mediane vlak is gekeerd. Nadat de kappen vastgecementeerd zijn wordt een veer gebogen op de wijze als in de teekening is aangegeven.

Al naarmate men nu de expansie wil doen plaats hebben, wordt de veer aangebracht d.w.z. wil men de kaak verwijderen in de streek der molaren, dan maakt men de spanning der veer daar het grootst. Wil men daarentegen expansie der praemolaren, dan buigt men de veer zoodanig, dat de veer deze op zijde dringt. De veer is zoo gevormd, dat ze ongeveer tegen de tanden aanligt en dus den patiënt in het minst niet hindert bij het spreken.

Het is mij mogen gelukken om in zes weken tijds een verwijding van meer dan een c.M. te verkrijgen.

Door het demonstreeren van een patiënt en het vertoonen

van ettelijke photo's verduidelijkt spreker zijn voordracht.

Door den Voorzitter werd den Heer Fuyt dank gebracht voor zijn interessante en leerrijke voordracht.

De Heer Klinkhamer heeft tot titel zijner lezing gekozen: *Het nut der Solbrig's tang in de Tandheelkunde.*

Hoewel hij zich oorspronkelijk meende te bepalen tot de Solbrig's tang, hoopt hij den volgenden morgen ook de Solbrig's press te demonstreeren.

Spreker gaat achtereenvolgens na wat er al zoo met behulp dezer tang tot stand gebracht kan worden. Allereerst de cast-inlay of gegoten goudvulling. Een methode om deze te vervaardigen komt tegenwoordig in bijna ieder tijdschrift voor en hij veronderstelt dus, dat ieder wel het een en ander daaromtrent weet.

Hoewel de cast-inlay niet als een ideale vulling is te beschouwen, zijn toch de resultaten die er mee verkregen worden, zeer bevredigend. De gouden inlay heeft dit voor op de goudvulling, dat de bewerking zooveel vlugger geschiedt. Dit kan niet gezegd worden van de amalgaam-inlay, die om deze reden dan ook nooit erg in zwang zijn geweest.

Spreker beschrijft dan de wijze, waarop een inlay volgens Solbrig's methode wordt vervaardigd.

Verder wijst hij erop, hoe nauwkeurig sluitend Davis' kronen en dergelijke met dit apparaat vervaardigd kunnen worden om vervolgens stil te staan bij het maken van Richmond-kronen, brugwerk en gouden platen volgens deze methode. Van de gelegenheid om inlichtingen te vragen, wordt een druk gebruik gemaakt.

ZONDAGMORGEN.

De rij der demonstraties wordt geopend door den Heer Klinkhamer, die zooals hij den vorigen avond reeds aankondigde, zou toonen, wat er met Solbrig's apparaten kon worden vervaardigd. Hij bepaalde zich er toe, met de tang een inlay en een stiftand, met de „press" een gedeelte

van een brug te maken en vertoont verder een op phantoom vervaardigde kroon, een paar inlays etc, waarvan de afwerking van dien aard was, dat waarschijnlijk bij velen der aanwezigen de zucht om zich een Solbrig's tang aan te schaffen, zeer werd aangewakkerd.

Onderwijl demonstreert de Heer Salomons het goudinlaystempelapparaat van Eugen Silbermann, dat vrijwel volgens hetzelfde principe werkt als dat van Solbrig.

Naar aanleiding der demonstraties van de H.H. Klinkhamer en Salomons, verzoekt de Heer Bakker, Cand. tandarts en gast op deze vergadering, eenige aanwijzingen te mogen geven om op een dergelijke wijze, doch met eenvoudiger hulpmiddelen even goede resultaten te verkrijgen. Deze methode wordt door de kandidaten reeds geruimen tijd met goed succes toegepast op het Instituut.

De hulpmiddelen zijn een stuk van een fietsbuis en een speld. De methode is als volgt. De van was gemodelleerde inlay wordt op een speld gestoken en omgeven door de inbettingsmassa, die bestaat uit gips en Brusselsche aarde. De fietsbuis wordt gevuld met dezelfde massa en daarin het geheel geplaatst, de speld natuurlijk naar boven. De kegelvormige uitholling wordt met een mes in de gips uitgesneden, wanneer deze hard genoeg is. Dan volgt uitbroeien en smelten van het metaal. In plaats van een pers of tang gebruikt hij nu den duim van zijn rechter hand om den noodigen druk uit te oefenen.

De Heer Addinga demonstreert een beugel voor het persen van caoutchouc-prothesen. Hij zegt meermalen te hebben ondervonden, dat zijn prothesen in was goed articuleerden, terwijl dit na het vulcaniseeren niet meer het geval was. Er was dan een „open beet”. Deze was dus ontstaan nadat de prothese voor 't vulcaniseeren in bewerking was genomen. Dit is te wijten aan: 1° Het stoppen van de caoutchouc, 2° Het persen van de prothese na 't stoppen.

Door te veel caoutchouc te stoppen, moet men overmatig

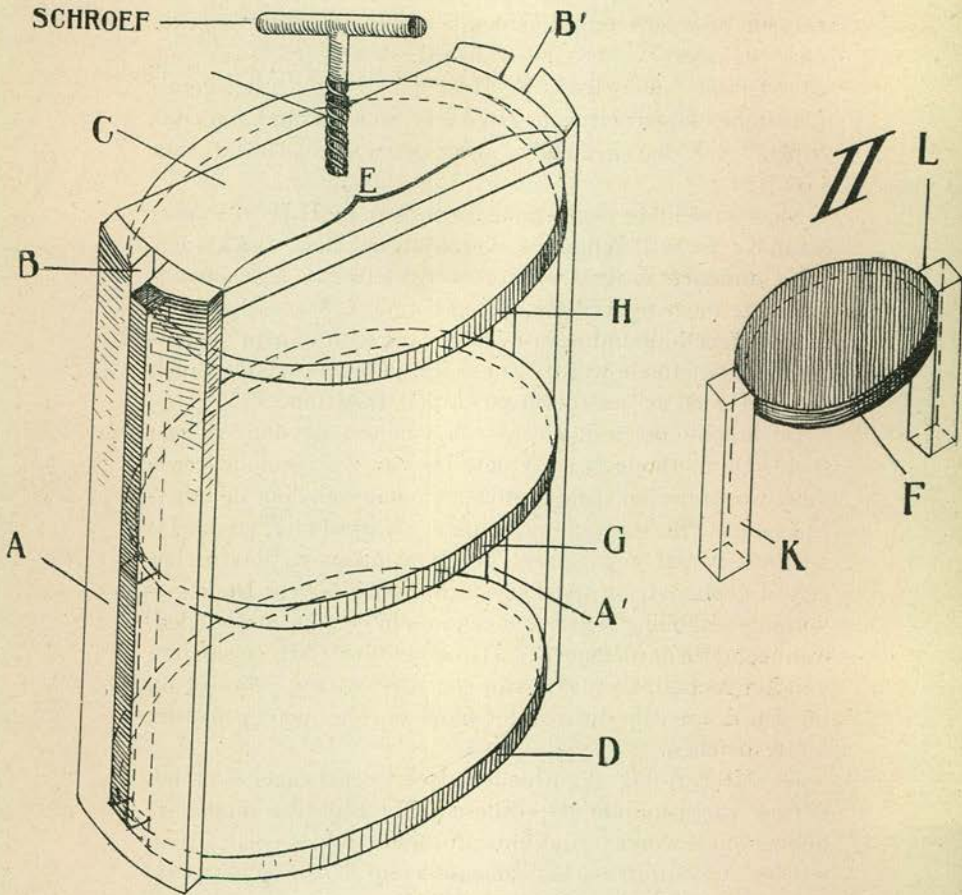

Fig. 1.

persen en daar de persen zóó zijn ingericht, dat de cuvetten in het midden worden ingedrukt, zal de druk zich door de gips voortplanten op de caoutchouc, deze van 't midden naar de zijden persen, waardoor daar te veel komt, en zoo doende 't effect doet ontstaan, als waren de kiezen iets verder van het model afgeplaatst.

Om dit nu te verhelpen, heeft de Heer A d d i n g a een beugel voor twee cuvetten vervaardigd, waarin men de prothese kan persen en ze ook kan vulcaniseeren.

Het apparaat is samengesteld uit twee opstaande stukken (*a* en *a*¹) die voorzien zijn van een overlangsche gleuf.

De zijstukken zijn vast verbonden aan het bovenstuk *c*, waardoor in 't midden een schroef is aangebracht, en eveneens aan het grondvlak *d*.

De afstand tusschen de beide zijstukken is gelijk aan de breedte van een gewone cuvet. In de zijgleuven kunnen zich op en neer bewegen twee stukken die de gedaante hebben als in fig. 2 is aangegeven. Als zij op elkaar geplaatst zijn is de afstand tusschen *d* en *g* gelijk aan die tusschen *g* en *h* en dezelfde als de hoogte van een normale cuvet.

Heeft men nu 2 prothesen in bewerking, dan kan men die tegelijk persen. Men plaatst er een op den bodem en één op schijf *g*. Dan wordt de schroef aangedraaid en de schijven bewegen zich evenwijdig aan elkaar. Als de schroef geheel is aangedraaid, sluiten de beide helften der cuvetten precies op elkaar, terwijl de druk door de platen *h* en *g* over de geheele cuvet verdeeld wordt.

Zoolang de Heer A. dezen beugel heeft gebruikt, heeft hij bij zijn kunstgebitten nooit weer een verhoogden stand der molaren waargenomen.

Na deze demonstratie vertoont de Heer A d d i n g a nog een soldeerpincet, zoooals hij op de vorige vergadering reeds had laten zien, doch thans een zeer verbeterd exemplaar. Met behulp van deze pincet kan men bandjes, ringetjes, buisjes, etc. aan elkaar soldeeren, die onderling in den meest

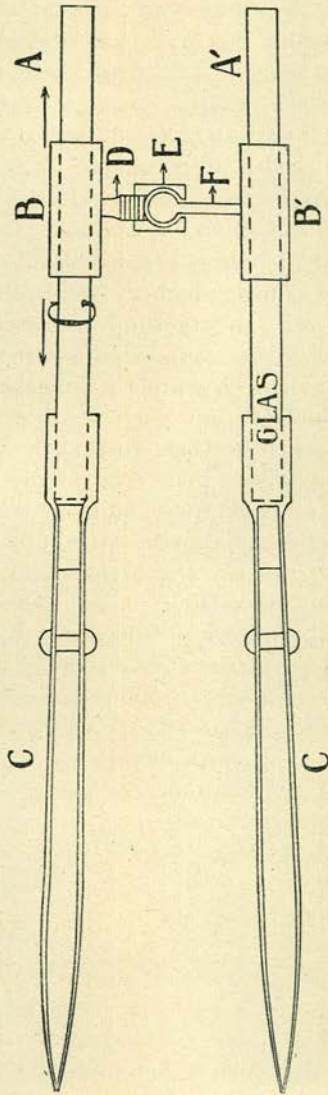

Fig. 2.

willekeurigen stand gebracht zijn, waarbij men dan het groote voordeel heeft, dat één hand steeds geheel vrij is, terwijl men bovendien geen gevaar loopt, dat men zich brandt, doordat de uiteinden der pincet van glas zijn. Nevenstaande teekening (fig. 2) geeft een schematische voorstelling van de constructie zijner pincet, die de bewondering afdwong van de vergadering.

- A en A¹ zijn ronde glazen staafjes.
- B en B¹ zijn buisjes, waardoor A en A¹ zich kunnen bewegen, zooals de pijltjes aangeven.
- C en C¹ zijn klempincetten.
- D, E en F vormen tezamen een kogelgewricht, dat kan worden gefixeerd doordien D en E als schroef en moer op elkaar passen.
- D en F zijn bevestigd aan B en B¹.

G. W. VAN DER LINDE.

Secretaris W.-C.